

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР
НААН УКРАЇНИ

**ВКЛАД НАУКОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ У РОЗВИТОК
АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ В УМОВАХ
ОБМЕЖЕНОГО РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ТА ФЛУКТУАЦІЙ КЛІМАТУ**

МАТЕРІАЛИ

**Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
молодих учених і спеціалістів
(16–17 березня 2023 р.)**

Дніпро 2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР

**ВКЛАД НАУКОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ У РОЗВИТОК
АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ В УМОВАХ
ОБМЕЖЕНОГО РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ТА ФЛУКТУАЦІЙ КЛІМАТУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
молодих учених і спеціалістів
(16–17 березня 2023 р.)

ДУ ІЗК НААН
Дніпро 2023

УДК 631:338.432:551.583

Рекомендовано до друку вченою радою ДУ Інститут зернових культур НААН України (протокол № 3 від 16 березня 2023 р.)

Організаційний комітет :

Голова оргкомітету:

Черчель В. Ю., доктор с.-г. наук, с.н.с., член-кореспондент НААН,
директор ДУ Інститут зернових культур НААН України

Члени оргкомітету:

Дзюбецький Б. В., доктор с.-г. наук, професор, академік НААН,
Козир В. С., доктор с.-г. наук, професор, академік НААН,
Кирпа М. Я., доктор с.-г. наук, професор,
Гирка А. Д., доктор с.-г. наук, професор,
Боденко Н. А., канд. с.-г. наук, с.н.с.,
Шевченко М. С., доктор с.-г. наук, професор,
Федоренко Е. М., канд. с.-г. наук, с.н.с.,
Гайдаш О. Л., канд. с.-г., наук, голова ради молодих вчених,
Крамарьов О. С., канд. екон. наук, відповідальний за роботу ради
молодих вчених в мережі дослідних станцій.

Матеріали подано у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність викладених наукових фактів.

Вклад наукових інвестицій у розвиток агропромислового комплексу в умовах обмеженого ресурсного забезпечення та флуктуацій клімату: Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції молодих учених і спеціалістів (Дніпро, 16–17 березня 2023 р.) / НААН, ДУ Інститут зернових культур. Дніпро, ДУ ІЗК НААН, 2023. 315 с.

УДК 631

© ДУ Інститут зернових культур НААН, 2023

**ВПЛИВ ПРЕПАРАТУ АНТИОКСИДАНТНОЇ ДІЇ «ЛІЦИСЕВІТ» НА ЗАПЛІДНЮЮЧУ
ЗДАТНІСТЬ СПЕРМИ КНУРІВ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК**

*Гльченко М. О., канд. с.-г. наук, старший дослідник, Петулько П. В., аспірант,
Інститут свинарства і АПВ НААН, вул. Шведська Могила, 1, м. Полтава, Україна, 36013,
e-mail: mariia1984poltava@gmail.com*

Ключові слова: свиноматка, відтворювальні якості, племінна цінність, вартість додаткової продукції

Мета роботи – дослідити вплив препарату антиоксидантної дії «Ліцисевіт» на відтворювальні якості свиноматок, а також розрахувати економічну ефективність результату експерименту.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проведено в лабораторії фізіології та Державному підприємстві «Експериментальна база «Надія» Інституту свинарства і АПВ НААН, а також ТОВ «Білагро» Великобагачанського району Полтавської області. Об'єктом дослідження були основні свиноматки великої породи живою масою 180–210 кг.

Препарат «Ліцисевіт» містить у своєму складі лізин, цинк, селен та вітаміни А, С. Для дослідження впливу на запліднюючу здатність спермійв кнурів проводили його згодовування тваринам, одержання сперми та штучне осіменіння свиноматок. Оцінку свиноматок за показниками відтворювальних якостей проводили з урахуванням наступних ознак: осіменено свиноматок усього, гол; запліднено свиноматок усього, гол; запліднююча здатність, %; одержано поросят живих усього, гол; багатоплідність, гол; маса гнізда на час народження, кг; великоплідність, кг; кількість поросят на час відлучення, гол; маса гнізда на час відлучення, кг; маса одного поросяти на час відлучення, кг; збереженість поросят до відлучення, %.

Вартість додаткової продукції розраховували на основі використання наступних даних: закупівельна ціна одиниці продукції, відповідно існуючих цін, які діють в Україні; середня продуктивність тварин; середня надбавка основної продукції (%), яка виражена у відсотках на 1 голову при застосуванні нового або поліпшеного селекційного досягнення порівняно з продуктивністю тварин базового використання. Постійний коефіцієнт зменшення результату, який пов'язаний з додатковими витратами на прибуткову продукцію дорівнює 0,75 (*Методика определения экономической эффективности использования в сельском хозяйстве...*, 1983).

Біометричну обробку результатів досліджень опрацьовано методом варіаційної статистики за загальноприйнятими методиками (*Коваленко та ін., 2010*).

Результати дослідження. Установлено, що використання препарату антиоксидантної дії «Ліцисевіт» суттєво вплинуло на показники відтворювальних якостей свиноматок. Так, різниця між тваринами дослідної і контрольної груп за запліднюючою здатністю становить 8,33 %, кількістю одержаних живих поросят усього – 53 гол (табл. 1).

Різниця між групами за багатоплідністю дорівнює 0,8 гол ($td = 5,00$; $P < 0,001$), масою гнізда на час народження – 1,5 кг ($td = 6,81$; $P < 0,001$), великоплідністю – 0,08 кг ($td = 2,22$; $P < 0,05$), кількість поросят на час відлучення – 1,9 гол ($td = 12,83$; $P < 0,001$), маса гнізда на час відлучення – 23,5 кг ($td = 20,25$; $P < 0,001$), жива маса одного поросяти на час відлучення – 0,8 кг ($td = 19,51$; $P < 0,001$), збереженість поросят до відлучення – 12,0 % ($td = 10,61$; $P < 0,001$).

Розрахунки економічної ефективності результатів досліджень свідчать, що максимальну прибавку додаткової продукції одержано від свиноматок дослідної групи (група свиноматок осіменених спермою кнурів, до раціону яких додавали препарат антиоксидантної дії «Ліцисевіт») (+ 13,62 %) (табл. 2).

Вартість додаткової продукції, яку одержано від однієї голови свиноматок дослідної групи + 514,99 грн / гол / опорос.

Таблиця 1. Відтворювальні якості свиноматок піддослідних груп, $X \pm Sx$

Показники	Група	
	дослідна	контрольна
осіменено свиноматок усього, гол	36	36
запліднено свиноматок усього, гол	30	27
запліднююча здатність, %	83,33	75,0
одержано поросят живих усього, гол	333	280
багатоплідність, гол	11,1 \pm 0,13	10,3 \pm 0,10
маса гнізда на час народження, кг	14,2 \pm 0,18	12,7 \pm 0,13
великоплідність, кг	1,30 \pm 0,02	1,22 \pm 0,03
кількість поросят на час відлучення, гол	10,4 \pm 0,11	8,5 \pm 0,10
маса гнізда на час відлучення, кг	86,6 \pm 0,94	63,1 \pm 0,69
жива маса одного поросяти на час відлучення, кг	8,2 \pm 0,01	7,4 \pm 0,04
збереженість поросят до відлучення, %	94,1 \pm 0,93	82,1 \pm 0,66

Таблиця 2. Економічна ефективність використання свиноматок піддослідних груп

Група	n	Маса гнізда на час відлучення, кг	Прибавка додаткової продукції, %	Вартість додаткової продукції, гривень / гол / опорос*
Загальна вибірка	72	74,8 \pm 1,28	-	-
контрольна	36	63,1 \pm 0,69	-15,64	-591,37
дослідна	36	86,6 \pm 0,94	+13,62	+514,99

Примітка: * - ціна реалізації молодняку свиней на час проведення досліджень дорівнювала 67,4 гривень за 1 кг живої маси.

Висновки:

1. Свиноматки і кнури-плідники підконтрольних популяцій є типовими для тварин великої білої породи і клінічно здоровими; за показниками розвитку відповідають I класу та класу «еліта».

2. Різниця між свиноматками дослідної і контрольної груп за багатоплідністю; масою гнізда на час народження, великоплідністю, кількістю поросят на час відлучення, масою гнізда на час відлучення, масою одного поросяти на час відлучення та збереженістю поросят до відлучення становить 13,0 %.

3. Максимальну прибавку додаткової продукції одержано від свиноматок дослідної групи (група свиноматок осіменених спермою кнурів, до раціону яких додавали препарат антиоксидантної дії «Ліцисевіт»). Вона становить + 13,62 %, а її вартість дорівнює + 514,99 грн / гол.

UDC 612; 014.4. 636.4

Ilchenko M. O., Petulko P. V. THE INFLUENCE OF THE DRUG ANTIOXIDANT EFFECT "LICISEVIT" ON THE FERTILIZATION CAPACITY OF BOAR SPERM AND THE REPRODUCTIVE QUALITIES OF SOWS.

Institute of Pig Breeding and ASP of the NAAS, St. Shvedska Mohyla, 1, Poltava, Ukraine, 36013, e-mail: mariia1984poltava@gmail.com

The paper presents the results of the study of the effect of the antioxidant drug "Licisevit" on the fertilizing ability of boar sperm and the reproductive qualities of sows. It was established that sows and breeding boars of controlled populations are typical for large white breed animals and are clinically healthy; according to the indicators of development, they correspond to the 1st class and the "elite" class. The difference between sows of the experimental and control groups in terms of multifertility; weight of the litter at the time of birth, high fertility, number of piglets at the time of weaning, weight of the litter at the time of weaning, weight of one piglet at the time of weaning and survival of piglets before weaning is 13.0 %. The maximum increase in additional production was obtained from sows of the experimental group (a group of sows inseminated with boar sperm, to whose diet was added the antioxidant drug "Licisevit"). It is +13.62 %, and its cost is +514.99 UAH / head.

З М І С Т

I. СЕЛЕКЦІЯ І НАСІННИЦТВО	4
<i>Дзюбецький Б. В., Боденко Н. А., Пересунько Т. О. ХАРАКТЕРИСТИКА НОВИХ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ ПЛАЗМИ АЙОДЕНТ ЗА ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ ОЗНАКАМИ</i>	4
<i>Каніболодський О. Ю., Черчель В. Ю. СЕЛЕКЦІЯ ГАПЛОІНДУКТОРІВ ДЛЯ ГЕНЕТИЧНОГО МАРКУВАННЯ МАТРОКЛІНИХ ГАПЛОЇДІВ У КУКУРУДЗИ</i>	5
<i>Черчель В. Ю., Кулик О. В. ІДЕНТИФІКАЦІЯ СКОРОСТИГЛИХ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ ПІВДЕННОГО ЕКОТИПУ ТА ЇХНІХ ГЕТЕРОЗИСНИХ МОДЕЛЕЙ</i>	7
<i>Алдошин А. В., Свініцький Л. М., Черенкова Т. П. МІНЛИВІСТЬ ПЕРІОДУ “СХОДИ-ЦВІТІННЯ” У РОСЛИН БАТЬКІВСЬКИХ КОМПОНЕНТІВ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ПІД ВПЛИВОМ АБІОТИЧНИХ ФАКТОРІВ</i>	9
<i>Бурак І. М., Літвішко А. Н. ОЗНАКОВА КОЛЕКЦІЯ ГОРОШКУ ПОСІВНОГО (ЯРОГО) ІІ</i>	
<i>Norshchar V., Nazarenko M. INFLUENCE OF SODIUM AZIDE AS MUTAGEN FACTOR ON WINTER WHEAT ONTOGENESIS AT FIRST GENERATION</i>	12
<i>Губанова Ю. С. ХЛОРОФІЛЬНІ МУТАЦІЇ У РОСЛИН ЧОРНУШКИ ДАМАСЬКОЇ ПОКОЛІННЯ M₂ ПІД ДІЄЮ ХІМІЧНИХ МУТАГЕНІВ</i>	15
<i>Денисюк К. В., Сатарова Т. М. ОЦІНКА МОРФОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ 5-ДОБОВИХ ПРОРОСТКІВ ЛІНІЙ КУКУРУДЗИ ПЛАЗМИ ЛАНКАСТЕР ЗА ВПЛИВУ НАТРИЮ ХЛОРИДУ</i>	17
<i>Добрянська Н. А. ГРЯСТИЦЯ ЗБІРНА – ПЕРСПЕКТИВНА КОРМОВА КУЛЬТУРА</i>	19
<i>Дутова Г. А. ПОПОВНЕННЯ РИНКУ СОРТОВИХ РЕСУРСІВ ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ОЗИМОЇ (TRITICUM DURUM DESF.)</i>	21
<i>Калетнік М. П. ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА СОРТІВ СОЇ ЗА УРОЖАЙНІСТЮ В УМОВАХ ПІВНІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ</i>	23
<i>Кирпа М. Я., Бершов Д. В. УДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ СЕПАРУВАННЯ НАСІННЯ КУКУРУДЗИ</i>	25
<i>Ковтун Д. М., Соколовська І. М. ГЕННА ІНЖЕНЕРІЯ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ</i>	27
<i>Красуля Т. І. МОЖЛИВОСТІ ПОПОВНЕННЯ ГІБРИДНОГО ФОНДУ ПЕРСИКА В УМОВАХ ЗМІНИ КЛІМАТУ</i>	28
<i>Ковальов Д. В., Федоренко Е. М., Лисинська О. І. СПОСОБИ СЕПАРУВАННЯ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЯКІСТЬ НАСІННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ</i>	31
<i>Кондратенко С. І. СПОСІБ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ПЛАНУВАННЯ ПОВНОГО ФАКТОРНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ (ПФЕ) 3-ГО ПОРЯДКУ ДЛЯ ПОБУДУВАННЯ РЕГРЕСІЙНИХ МОДЕЛЕЙ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПРОЯВУ ЦІННИХ КІЛЬКІСНИХ ОЗНАК В СЕЛЕКЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВИДІВ РОСЛИН</i>	32
<i>Косенко Н. П. АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ НОВИХ ГІБРИДІВ АСПАРАГУСУ ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ</i>	35
<i>Купріченков Д. С. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ГІБРИДІВ РОЗЛУСНОЇ КУКУРУДЗИ</i>	117
<i>Карацук Г. В., Федоненко Г. Ю. УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ТВЕРДОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРИЙОМІВ ВИРОЩУВАННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ</i>	115
<i>Карбівська У. М., Патрило О. А. ПРОДУКТИВНІСТЬ НОВИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКУ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ</i>	38
<i>Костенко В. В., Черчель В. Ю. АДАПТАЦІЯ МЕТОДУ ГАПЛОЇДІ ДО ВИКОРИСТАННЯ ЙОГО В ГЕТЕРОЗИСНІЙ СЕЛЕКЦІЇ У КУКУРУДЗИ</i>	40

Скнар Ю. С., Гриднєва Т. В., Скнар І. В. ОТРИМАННЯ ЛІГНІНУ ІЗ РИСОВОГО ЛУШПИННЯ.....	249
Хоменко Т. О., Тонха О. Л., Пузняк О. М. ДИНАМІКА ПОКАЗНИКІВ РУХОМОГО КАЛІЮ В ДЕРНОВО-ПІДЗОЛИСТОМУ ҐРУНТІ ПІД ВПЛИВОМ БІОПРЕПАРАТІВ ЗА ОРГАНІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ КАРТОПЛІ.....	250
Яценко Л. А., Ровна Г. Ф., Гуж Б. В. ВІДЗИВЧИВІСТЬ КУЛЬТУР СІВОЗМІНИ ЗАХІДНОГО ПОЛІССЯ НА ЗМІНУ КИСЛОТНОСТІ ДЕРНОВО-ПІДЗОЛИСТОМУ ҐРУНТУ.....	252
7. ТВАРИННИЦТВО.....	255
Байдак Л. А., Рошка О. В. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ МІКРОВОДОРОСТЕЙ. ІСТОРІЯ ТА СЬОГОДЕННЯ. ХЛОРЕЛА У ТВАРИННИЦТВІ ТА РИБНИЦТВІ.....	255
Бордун О. М., Горчанок А. В., Стадницька О. І. ПОКАЗНИКИ ВЛАСНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ГЕНЕАЛОГІЧНИХ ЛІНІЙ ТА СТРЕС-ЧУТЛИВОСТІ.....	257
Гончар Р. ЗАСТОСУВАННЯ ВІДХОДІВ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ У ВИРОБНИЦТВІ КОРМІВ ДЛЯ ДОМАШНІХ ТВАРИН.....	259
Віноков А. О., Віноков О. О. МІЖПОРОДНІ СХРЕЩУВАННЯ ЯК СПОСІБ ОДЕРЖАННЯ СКОРОСТИГЛОГО МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ.....	262
Гуцол А. В., Гуцол Н. В., Мисенко О. О. ОСОБЛИВОСТІ ГРАНУЛЮВАННЯ КОРМІВ.....	264
Даньків В. Я., Добрянська Н. А. МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ СІМЕНТАЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ РІЗНОГО ПОХОДЖЕННЯ ЗА БАТЬКОМ В УМОВАХ ЛЬВІВЩИНИ.....	266
Євстафіїва Ю. М., Бучковська В. І. УТИЛІЗАЦІЯ ПОБІЧНИХ ПРОДУКТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ.....	268
Карлова Л.В. ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ СВИНОМАТОК І КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ У ГОСПОДАРСТВІ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ПІДПРИЄМЦЯ ФІЛІП'ЄВА М. М.....	270
Козир В. С., Денисюк О. В., Дімчя Г. Г., Майстренко А. Н., Головатая О. І. ВПЛИВ ФІЗІОЛОГІЧНОГО СТАНУ КОРІВ НА БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ СИРОВАТКИ КРОВІ В УМОВАХ СТЕПОВОЇ ЗОНИ УКРАЇНИ.....	272
Кузьменко О. А., Титарьова О. М., Горчанок А. В. ВПЛИВ ЗГОДОВУВАННЯ РІЗНИХ СПОЛУК КУПРУМУ НА АМІНОКИСЛОТНИЙ СКЛАД М'ЯСА КРОЛІВ.....	275
Лесновська О. В., Лахмакова М., Салабай Л. ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ ЗАЛЕЖНО ВІД СТРОКІВ ЇХ ОСІМЕНІННЯ.....	277
Микитюк В. В., Бегма Н. А., Аль-Мокдад Санаа Яхія. ВИКОРИСТАННЯ У ВІДГОДІВЛІ МОЛОДНЯКУ ОВЕЦЬ КОРМОВОГО ПРОДУКТУ НА ОСНОВІ ШТУЧНО ВИСУШЕНОЇ ТРАВИ ЛЮЦЕРНИ.....	279
Федак В. Д., Дутка В. Р., Дутчак І. П., Безалтична О. О. ЗАБІЙНІ ПОКАЗНИКИ БУГАЙЦІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ТИПІВ КОНСТИТУЦІЇ.....	281
Халак В. І., Бордун О. М., Горчанок А. В., Чегорка П. Т., Колбасіна Т. В. БІОЛОГІЯ SUS SCROFA DOMESTICUS: ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК РІЗНОЇ ВНУТРІПОРОДНОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ЗА ІНДЕКСОМ М. Д. БЕРЕЗОВСЬКОГО ТА ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ.....	284
Гльченко М. О., Петулько П. В. ВПЛИВ ПРЕПАРАТУ АНТИОКСИДАНТНОЇ ДІЇ «ЛІЦИСЕВІТ» НА ЗАПЛІДНЮЮЧУ ЗДАТНІСТЬ СПЕРМИ КНУРІВ ТА ВІДТВОРЮВАЛЬНІ ЯКОСТІ СВИНОМАТОК....	287
Khalak V. I. BIOLOGY OF SUS SCROFA DOMESTICUS: SOME INDICATORS OF THE INTERIOR OF YOUNG PIG AND THEIR RELATIONSHIP WITH FEEDING AND MEAT QUALITIES.....	289
Халак В. І., Денисюк О. В., Семьяшкіна А. О., Чегорка П. Т., Маршалкіна Т. В. СІРА УКРАЇНСЬКА ПОРОДА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ: ПОКАЗНИКИ РОСТУ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ДЕЯКИМИ ОЗНАКАМИ ІНТЕР'ЄРА.....	292